

תיעוד חדר תפילה במכללת אפרתה

רפא לסר

"אמרו חכמים איזוהי עבודה שבלב? זו תפילה"
(הרמב"ם, ספר אהבה)

סיפורו של חדר התפילה במכללת אפרתה קשור ביוזמה של ועדת מורים לאיתור צרכים לרווחת הסטודנטיות. במסגרת תפקידי כדיקנית, קיבלו הסטודנטיות על כך שאין להן מקום להתפלל בו, ולכן הן נאלצו להתפלל בכל מקום אפשרי: בחדרים ריקים, בחדרי המדרגות ובספרייה.

בהיותנו מסגרת חינוכית-דתית המעוניינת לענות על הצרכים הרוחניים-אמוניים של הסטודנטיות, והרואה כאחד מתפקידיה את עיצובה של דמות המחנכת הדתית, הוחלט לתת מענה הולם לבקשה.

הדילמה שהתעוררה הייתה אם להקים בית כנסת מסודר במכללה, או להסתפק בחדר תפילה עבור הסטודנטיות. מחד גיסא בית כנסת כהלכתו היה יכול לפתור גם את הצרכים של הגברים שבין מורי המכללה, בעיקר לתפילות מנחה וערבית, אך מאידך גיסא היה ברור מלכתחילה ששיתוף של גברים יגביל את השימוש בחדר על ידי הבנות המעוניינות באינטימיות ובפרטיות. בסופו של דבר הוחלט להעדיף את טובת התלמידות, ורעיון חדר התפילה יצא לדרך.

לאחר שנמצא החדר המיועד (לשעבר חדר לימוד רגיל), אושר הייעוד שלו, והנהלת המכללה הקצתה תקציב לעיצובו. פנינו לצד הארגוני שכלל את ריהוט החדר, עיצובו והתאמתו לייעודו. מטרתנו הייתה ליצור חדר חם, ביתי ומזמין. חדר שאליו תוכלנה סטודנטיות להיכנס ולהתפלל בו בכל שעה משעות היום.

הנחו אותנו דברי הרב קוק שהתפילה היא תפילה נשמתית המתדמה לשובה הפותחת את עליה הנאים לקראת הטל, או נוכח קרני השמש המופיעים עליה באורה

(מתוך האנתולוגיה ואני תפילתי - שירת התפילה של משוררים בני זמננו, בעריכת הלל וייס, ספריית בית אל, עמ' 169), ולכן "הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו" (שם). ואם לא כל היום כולו לפחות מתי שתחפוץ נפשו.

החדר אינו משמש כבית כנסת ממש אלא כמקום שבו תוכל הסטודנטית להתפלל באין מפריע ובאווירה המתאימה לכך. בהתאם לתפיסה זו מקושט החדר בבקשות, בתפילות ובשירים ומרגש בכך את הנכנסות בשעריו.

אחד השירים המקשטים את החדר הוא השיר הבא שנלקח מתוך האנתולוגיה "ואני תפילתי" בעריכת הלל וייס.

תּוֹדָה, אֵלֵי, הַלֵּל לְךָ
עַל חֶסֶדְךָ וּמִתְנַחֵם

עַל שְׁלוֹתֵי תּוֹדָה, הָאֵל,
עַתָּה גַּל חוֹלֵי כֹה מִתְנַחֵשׁ

עַל הַכּוֹחוֹת עַד סֵלַע רָם
אֲשֶׁר הֶצַּעַר הוֹלִידִם

עַל הַיְדִידִים נִתַּתְּ לִי
עַל אֶהְבָּה נִטְעַתְּ בִּי

וְעַל הַשִּׁי יוֹם יוֹם תָּבִיא,
זוֹ אֲמוּנָה שֶׁבִּלְבָבִי..

(יהואש, מתוך האנתולוגיה ואני תפילתי, עמ' 30)

החדר מצויד בספרי תנ"ך ובסידורים. נשקלה האפשרות לבנות בחדר ספרייה ייחודית שתכלול גם יצירות ספרות ושירה שנכתבו מתוך קשר אמונתי ושיח עם בורא עולם. מחשבה זו נדחתה בינתיים בשל קשיים ארגוניים.

לשמחתנו, סטודנטיות רבות משתמשות בחדר זה. העובדה שלחדר אין שום פונקציה נוספת ולא נערכות בו שום פעולות מאפשרת להן להיכנס לחדר בנוחיות ובחופשיות בכל שעה משעות היום.

באופן קצת בלתי צפוי, לוח הקיר שנותר בחדר משמש את הסטודנטיות המתפללות להזמין את חברותיהן להצטרף לתפילה לשלום בני משפחה וחברים, בדרך כלל תפילת "מי שברך" לחולים.

הסטודנטיות הביעו את הערכתן הרבה על הפינה החמה והנעימה שהועדנו לתפילה. "חדר התפילה" הפך לחלק אינטגרלי מהמכללה, קיבל גם את ברכתו של רב המכללה ומשמש את הסטודנטיות להתפלל בצורה נאותה.

לחיטב ידיעתי, שאלת המקום לתפילה של תלמידות במכללות נידונה במספר מקומות, והדגם המתואר כאן הנו דגם חלוץ המספק פתרון הולם ומכובד לשאלה זו.

חדר התפילה במכללת אפרתה